

გენდერული ნიშნით სახელფასო სხვაობის (Gender Pay Gap) გამომწვევი
ფაქტორები, ქართული რეალობა და საკანონმდებლო ხარვეზები.
პრობლემის აღმოფხვრის დასავლური ანალოგიების ანალიზი.

გვანცა ხონელიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
ფაკულტეტზე სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის
შესაბამისად*

საჯარო სამართლისა და პოლიტიკის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თამარ გურჩიანი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2019

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს, არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

გვანცა ხონელიძე

24/6/2019

აბსტრაქტი

საქართველოში სამოქალაქო კანონმდებლობა, რომელმაც უნდა განამტკიცოს გენდერული თანასწორობა ცხოვრების ყველა ასპექტში, დაუმუშავებელი და გენდერულად არასენსიტიურია ეკონომიკური და სოციალური უფლებების უზრუნველყოფის ნაწილში. დამახასიათებელია გენდერულად ნეიტრალური ენა. სწორედ კანონმდებლობის მოუქნელობის გამო რთულია შრომით ურთიერთობებში გენდერულად მოტივირებული დისკრიმინაციული პრაქტიკების აღმოჩენა და სასამართლო პრაქტიკის გამდიდრება.

ქალების სოციალური რეალობა საქართველოში საკმაოდ რთულია, მთელი რიგი სტატისტიკური მონაცემებისა გვაჩვენებს, რომ კონსტიტუციით განმტკიცებული სოციალური სახელმწიფოს პრინციპი (მუხლი 5), თანასწორობის უფლება (მუხლი 11), პიროვნების თავისუფლად განვითარების უფლება (მუხლი 12), ადამიანის თავისუფლება (მუხლი 13), საკუთრების უფლება (მუხლი 19), შრომის თავისუფლება (მუხლი 26), სისტემურად ირღვევა, ეს უფლებები სრულყოფილად ვერ რეალიზდება ქალთა სოციალური ჯგუფის მიერ. ქვეყნებში პოლიტიკური იდეოლოგიები და ეკონომიკური მოდელები საზოგადოებაში არსებული პატრიარქალური აზროვნების სქემის კვალდაკვალ ვითარდება, რადგან ქალების, როგორც სოციალური ჯგუფის, მიმართ არსებობს მრავალი კულტურულად მბოჭავი ნორმა და დისკრიმინაციული ტრადიცია, ეს ტრადიციები ასახვას პოულობს დასაქმების ადგილას, ანაზღაურების ეტაპზე, წინარესახელმწიფოებო ეტაპზე და ზოგადად ნებისმიერ ეკონომიკურად გააქტიურების მცდელობას წინ დიდი ბარიერები ხვდება.

არსებული დისკრიმინაციული პრაქტიკების ანალიზის გზით სამაგისტრო ნაშრომის მთავარი მიზანი იქნება იპოვოს ისეთ კითხვებზე პასუხი თუ რა ტიპის პოლიტიკური და საკანონმდებლო ვაკუუმები იწვევენ ქალისა და მამაკაცის საშუალო თვიურ ნომინალურ შემოსავლებს შორის სხვაობას. რა ტიპის რეფორმები გვჭირდება, როგორც შრომის კოდექსში ასევე სპეციალურ კანონებში, პრობლემის გამოვლენის და აღმოფხვრის გზაზე რა ტიპის მექანიზმები უნდა დაინერგოს.

ძირითადი თემატური საძიებო სიტყვები: სახელფასო სხვაობა, ეკონომიკური გამდიდრება, ქალთა უფლებები, შრომით ურთიერთობებში გენდერული დისკრიმინაცია .

Abstract

In Georgia, civil law that should strengthen gender inequality in every aspect of life is, in fact, underdeveloped and non-sensitive towards gender in case of providing economic and social rights. It is characterized by neutral language. Exactly because of non-flexible legislation, it is hard to detect gender biased discriminative practices and enrichment of court practices for cases like that. The social reality of women in Georgia is quite complex. Various statistical data show that constitutionally consolidated rights and principles such as the social state principle (article 5), equality rights (article 11), the right of free personal development (article 12), freedom of man (article 13), property rights (article 19) and labor freedom (article 26) are systematically broken. Therefore, these rights are not completely realizable by the social group of women. Political ideologies and economic models in the country are developing close to the scheme of patriarchal thinking pattern that exists in society because there are many culturally restricting standards and discriminating traditions towards women as the social group. These traditions are reflected at workplaces in the phase of payment, in negotiations before getting a contract. Moreover, during every effort of women in tries of becoming economically active the barriers in the way are colossal. The aim of this paper is to find the answers to the questions by analyzing current discriminating practices. The main question of the research is what type of political and legislative vacuums cause differences between men and women's average monthly nominal incomes? Additional questions are - What types of reforms do we need in labor code or in special laws to change the existing status quos? What types of mechanisms should be implemented in the way of identifying and uprooting of the problems facing women?

Key words: Pay gap, economic strengthening, women's rights, gender discrimination in labor relations